

TÜRK EDEBİYATI, DİL VE ANLATIM DERSİ DERS KİTAPLARINI İNCELEME ÖLÇÜTLERİ			Hata puanı
Kısaltmalar	DK=Baskıya hazır Ders Kitabı SDU=Sınıf Düzeyine Uygunluk		
DK 1	İçindekiler	İçindekiler bölümü yer almalı. <i>NOT: İçindekiler bölümünün kitapta yer almaması durumunda 40 hata yazılacaktır.</i>	10
		<ul style="list-style-type: none"> İçindekiler bölümü içerikteki bilgilere kolay ulaşılabilir biçimde düzenlenmiş olmalı. İçindekiler bölümünde belirtilen sayfa numaraları ile içerik sayfa numaraları uyumlu olmalı. İçindekiler bölümünde belirtilen başlık ve alt başlıklar ile içerikte verilen başlıklar örtüşmeli. 	0,25
DK 2	Yardımcı Unsurlar	Kitaptan verimli bir şekilde yararlanmayı sağlayacak unsurlara yer verilmeli <i>NOT: Organizasyon şemasının kitapta yer almaması durumunda 40 hata, yazılacaktır.</i>	10
		<ul style="list-style-type: none"> Organizasyon şemasının kitabı tanıtıcı nitelikte, seviyeye uygun görsellikte ve içerikte düzenlenmiş olmalı. Verilen sembol logolar hatalı olmamalı Kitap içerisinde kullanılan sembol ve logoların kullanımı ile ilgili açıklamalara yer verilmeli. <p>NOT: Sembol ve logo tanımları organizasyon şeması içerisinde verilebilir.</p>	0,25
DK 3	Sözlük	Terimler ve kavramlar sözlüğü bölümü yer almalı. <i>NOT: Sözlük bölümünün kitapta yer almaması durumunda 40 hata yazılacaktır.</i>	10
		<ul style="list-style-type: none"> Terimler ve kavramlar sözlüğü, sözlük hazırlama kurallarına uygun olmalı. 	0,25
DK 4	Kaynakça	Kaynakça bölümü yer almalı. <i>NOT: Kaynakça bölümünün kitapta yer almaması durumunda 40 hata yazılacaktır.</i>	10
		<ul style="list-style-type: none"> Kitaba alınan metin (Tam metinlerde hzl./drl./çev. varsa belirtilmeli.) ve metin parçalarının sonunda yazar ve eser adı bulunmalı; ayrıntılı kaynakça kitabın sonunda yer almalı. Kaynakçada yazar adı, kitap adı, metin adı, yayınevi varsa yayın yılı ve yeri, kitabın kaçınca baskı olduğu belirtilmeli. Kaynakçada kitap evi-kitabevi, baskı-basım gibi kelimelerin kullanımında alıntının yapıldığı kaynaktan yer alan bilgilere bağlı kalınmalı. İnternet kaynakçalarında metnin yer aldığı sayfanın uzantısı tam olarak verilmeli. İnternet kaynakçalarında metnin indirilme tarihi belirtilmeli. 	0,25
DK 5	Süre	(- + %10 tolerans) <ul style="list-style-type: none"> Ünitelere ayrılan süreler, kazanımlar ve etkinlikler dikkate alınarak dengeli biçimde düzenlenmeli. Çalışmaların sayısı ve niteliği, ünitelere ayrılan sürelerle uyumlu olmalı. 	1
DK 6	İlişkilendirmeler	<ul style="list-style-type: none"> Diğer derslerle ilişkilendirme yapılırken doğrudan veya dolaylı olarak yönlendirmeler yapılmalı. 	1
DK 7	Bilimsel Hata ve Bilgilerin Güncelliği	<ul style="list-style-type: none"> Kitap genelinde bilimsel hata bulunmamalı. Kitap genelinde bilgiler güncel olmalı. 	3

DK 8	Kazanımlar	8-A	<ul style="list-style-type: none"> Her kazanım, en az bir kez ilgili konuda ele alınmış olmalı.	1 Kp
		8-B	<ul style="list-style-type: none"> Kazanımlar program kitabında “Programın Hareket Noktası ve Amacı, Programın Yapısı, Programın Uygulanma Esasları” başlığı altındaki açıklamalar da dikkate alınarak verilmiş olmalı. Kazanımlar, programdaki ifadesiyle aynen –bire bir- soru yoluyla da olsa verilmemeli. Kazanımlar, esas olarak Türk edebiyatı dersinde Çözümleme-İnceleme, dil ve anlatım dersinde İnceleme-Uygulama ve Anlama-Yorumlama süreçlerinde verilmeli, kazanımların hazırlık ve değerlendirme süreçlerinde verilmesi ise sadece destekleyici nitelikte olmalı. Öğrencilerin metni inceleyerek ulaşacakları kazanımlar, bilgi şeklinde önceden verilmemeli. Kazanımlar öğrenme öğretme sürecindeki öncelik sonralık ilişkileri dikkate alınarak sıralanmalı. (Birbirleriyle bağlantılı kazanımlar için geçerlidir.)	2
DK 9	Atatürkçülük Kazanımları		<ul style="list-style-type: none"> Atatürkçülük kazanımları öğrenme-öğretme sürecine uygun olarak eksiksiz işlenmeli. Kazanımlar Hazırlık, İnceleme (Türk edebiyatı dersinde Çözümleme-İnceleme, dil ve anlatım dersinde İnceleme-Uygulama), Anlama-Yorumlama, Değerlendirme süreçlerinde ele alınmalı.	1 Kp
DK 10	Üniteler ve Metinler		<ul style="list-style-type: none"> Ders kitabına alınan metinler, program kılavuz kitabında “Ders Kitabının Hazırlanması ve Metin Seçimi” başlığı altında verilen açıklamalara uygun olmalı. Metinler işlenişe ayrılan süreye uygun uzunlukta seçilmeli. Kitap genelinde aynı yazardan en fazla iki metin seçilmeli (Parça metinlerde üst sınır dördür.). Kitap yazarı tek kişiye en fazla iki metin yazabilir. Kitap bir komisyon tarafından yazılmışsa komisyon üyelerinin yazdığı metin sayısı toplamda dördü geçmemeli. Metinler ve metin parçaları, noktalama hariç, aslına uygun bir biçimde alınmalı. Antoloji, dergi gibi derleme niteliğindeki tek bir kaynaktan ve İnternette seçilen metin sayısı üçü geçmemeli. Metinler orijinaliyle aynı olmalı. <p><i>Metinler kitapların yanı sıra dergi, gazete, ansiklopedi, ansiklopedik sözlük, resmî İnternet siteleri ile basılı materyallerin çevrim içi sunumlarından seçilebilir.</i></p> <p><i>Metinler görsel materyallerin yanı sıra metin parçaları, atasözleri, özdeyişler, duvar yazıları, sloganlar vb. ile desteklenebilir.</i></p> <p>NOT: Metin çıkarıldığında metne bağlı olarak verilen kazanımlar da verilmemiş kabul edilecektir.</p>	1 Kp
DK 11	İşleniş Süreci		<ul style="list-style-type: none"> İşleniş süreci “Hazırlık, İnceleme (Türk edebiyatı dersinde Çözümleme-İnceleme, dil ve anlatım dersinde İnceleme-Uygulama), Anlama-Yorumlama, Değerlendirme” süreçlerinden oluşmalı (Süreç basamakları, özde aynı kalmak kaydıyla, farklı şekillerde adlandırılabilir.). Bu süreçler Türk edebiyatı dersi için Ortaöğretim Türk Edebiyatı Dersi Öğretim Programı’nın 117, dil ve anlatım dersi için Ortaöğretim Dil ve Anlatım Dersi Öğretim Programı’nın 111. sayfasındaki “Öğrenme-Öğretme Süreci” ve Türk edebiyatı dersi için Ortaöğretim Türk Edebiyatı Dersi Öğretim Programı’nın 15, dil ve anlatım dersi için Ortaöğretim Dil ve Anlatım Dersi Öğretim Programı’nın 11. sayfasındaki “Ders Kitaplarının Hazırlanmasında Dikkat Edilecek Diğer Hususlar” başlığı altındaki açıklamalara uygun olmalı. <p><i>NOT: İşleniş süreci doğru verilmemişse işleniş hatası girilecek, işleniş süreci doğru verilmiş ancak süreçte Üniteler ve Metinler, Ölçme Değerlendirme, Etkinlikler ve Yapılandırıcı Yaklaşımın Uygulanışı, Sınıf Düzeyine Uygunluk ile ilgili hatalar yapılmışsa ilgili hata kodu girilecektir.</i></p>	2,5

DK 12	Ölçme ve Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none"> • Her ünitenin sonunda ölçme ve değerlendirme yöntem ve tekniklerine yer verilmeli. • Ölçme ve değerlendirme çalışmaları metin, ünite, kazanım ya da üst düzey zihinsel becerilerle ilişkili olmalı. • Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğrenme stratejilerini mümkün kılacak şekilde düzenlenmiş olmalı. • Ölçme ve değerlendirme çalışmalarında kısa cevaplı, açık uçlu, çoktan seçmeli, eşleştirmeli sorular ile doğru-yanlış sorularından en az üç tanesi kullanılmalı. • Ölçme ve değerlendirme amacına yönelik sorular, bilişsel alanın tüm (bilgi-kavrama-uygulama-analiz-değerlendirme-sentez) düzeylerini kapsayacak biçimde hazırlanmış olmalı. • Değerlendirmede kullanılacak kurallar, ölçütler net ve anlaşılır verilmiş olmalı. • Ölçme ve değerlendirme çalışmaları farklı güçlük düzeylerinde hazırlanmış olmalı. • Ders kitabında ölçme ve değerlendirme ile ilgili formlar yer alıyorsa bu formların ne zaman ve hangi amaçla kullanılacağı belirtilmeli. • Kitap genelinde en az bir proje, bir de performans görevine yer verilmeli. • Performans görevleri ve projeler, birden fazla üst düzey zihinsel beceriye hitap etmeli. <p><i>Not: Dersin Öğretim Programı'nda yer alan ölçek ve formlar kullanılabilir.</i></p>	0,5
DK 13	Etkinlikler ve Yapılandırıcı Yaklaşımın Uygulanışı	<ul style="list-style-type: none"> • Farklı yorumlamalara yol açacak öznel yargılardan kaçınılmalı. • İfadeler insan haklarına saygılı bir anlayışla ayrımcılığa yol açmayacak şekilde düzenlenmeli.(cinsiyet, inanç, ırk, fiziksel, sosyal, kültürel) • Etkinliklerin sıralanışı, işleniş süreciyle paralel olmalı. • Metinlere ait etkinlik, soru ve çalışmalar; ünite, metin, kazanım ya da üst becerilerle ilgili olmalı. • Etkinlik, soru ve çalışmaların yönergeleri açık, anlaşılır olmalı ve sonuca bağlanmalı. • Bireysel çalışmaların yanı sıra grup çalışmalarına da yer verilmeli. • Etkinliklerde Ders Öğretim Programı Kılavuzu'nda yer alan yöntem ve tekniklerin yanı sıra farklı öğretim yöntemleri de kullanılabilir. • Öğrenci merkezli öğretim stratejilerine ağırlık verilmiş olmalı. • İşleniş, öğrencilerin güdülenme, ilgi, beceri, yetenek, zekâ, öğrenme stilleri gibi bireysel farklılıklarını dikkate alarak planlanmış olmalı. • Bireysel farklılıkları gözetilen etkinliklere ve bunlara ilişkin açıklamalara yer verilmeli. • Hazırlık, güdüleme ve dikkat çekme çalışması yapılmadan bilgi verilmemeli. 	1
DK 14	Sınıf Düzeyine Uygunluk	<ul style="list-style-type: none"> • Metinler ve metinlerle ilgili çalışmalar sınıf düzeyine uygun olmalı. • Programda ilgili sınıf düzeyi için belirtilen açıklama ve sınırlılıklara uyulmalı. • Öğrencinin bilgi, beceri, anlayış ve tutumları dikkate alınarak sınıf düzeyini gözetilen kavram ve örnekler aracılığıyla verilmeli. • İşlenişinde ilgili sınıf düzeyi için gerekli olmayan bilgi ve ayrıntılara yer verilmemeli. 	0,5
DK 15	Dil ve Anlatım	<p>Yazım ve Noktalama Kurallarına Uygunluk</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Yazım ve noktalama hatası bulunmamalı. ▪ Dizgi hatası bulunmamalı. ▪ Benzer biçimde düzenlenen ifadelerin yazım ve noktalamasında birlik sağlanmalı. ▪ Metinler, yazım ve noktalama yönüyle TDK Yazım Kılavuzu'nun son basımına göre düzenlenmeli. <p>Dil Seçimi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Yazı diline uygun nitelikte ve estetik bir dil kullanılmalı. ▪ Kullanılan dil, nitelik ve nicelik bakımından (kelime seçimi, cümle yapıları, cümle ve metin uzunluğu) öğrenci düzeyine uygun olmalı. ▪ Terimler program diline uygun olmalı. ▪ Her türlü kavram, terim ve adlandırma konusunda nüsha genelinde ve takım hâlindeki kitaplar arasında birlik sağlanmalı. 	

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kitap genelinde ve takım hâlindeki kitaplar arasında üslup birliği sağlanmalı. <p>Dil Bilgisi Kurallarına Uygunluk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kelime, kelime grubu ve cümle düzeyinde anlatım bozuklukları olmamalı. <p>Reklam unsuru</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reklam unsuru taşıyan ifadelere yer verilmemeli. <p><i>Uyarı: Yazım ve noktalamalardaki benzer hatalar genellenerek yazılacaktır. Hata fişine “genel” ifadesi yazılarak her genel hata 10 ile çarpılacaktır.</i></p>	0,25
DK 16	Görsel Tasarım	<ul style="list-style-type: none"> • Türk Bayrağı “Türk Bayrağı Kanun ve Tüzüğü”ne uygun özellikte verilmeli. • Atatürk görselleri orijinaline uygun, nitelikli verilmeli. • Görsel öğeler kişi, zümre, kurum ve kuruluşları küçük düşürücü özellikte olmamalı. • Aynı kitap içerisinde görsel öge tekrarı yapılmamalı (kapak, içindekiler, tema, bölüm, ünite başı tasarımı hariç). • Görsel öğeler net ve temiz baskılı olmalı. • Görsel öğeler incelenirken; <ul style="list-style-type: none"> ➢ Renklerde ilgi çekicilik, ➢ Estetik sayfa düzenleme, ➢ İyi algılama için büyüklük, ➢ Gereksiz ayrıntıdan kaçınma, ➢ Yazı ve görsel öge dengesi, ➢ Sayfada aşırı yoğunluk ve aşırı boşluktan kaçınma, ➢ Özgün tasarım, ➢ Kolay algılama, ➢ Kompozisyon kurallarına uygun olma şartları aranmalı. • Temsili resimler resmi kurumlar ile bunlara bağlı birimlerin arşivlerinden seçilerek verilmeli. Tarihi fotoğraflar, temsili resimler ve sanat eserleri kaynakça ile verilmeli. • Görsel tasarımlar reklam unsuru içermeyecek şekilde düzenlenmeli. • Görsel materyaller ve tasarımlar öğrencinin pedagojik gelişimine, seviyesine, gelişim basamaklarına uygun, çevresinden örneklerle düzenlenmeli. • Görsel öğede figürler doğal, estetik görünümde çizim (desen) ve renklendirme ile üslup bütünlüğü içinde verilmeli. • Metin yazıları ve öğretime yardımcı unsurlarda kullanılan yazılar karakter, renk ve boyut olarak kolay okunabilir, sistematik olmalı. • Öğretime yardımcı unsurlar doğru adlandırma (fotoğraf, resim, şekil, şema, grafik, tablo, harita) ve numaralandırma ile verilmeli. • Madde imlerinin kullanımında birlik sağlanmalı. 	0,25

İnceleme ve değerlendirme çalışmaları, MEB TTKB 15.08.2011 tarih ve 114 sayılı Ortaöğretim dil ve anlatım dersi ile Türk edebiyatı dersi (9-12. sınıflar) öğretim programlarında yapılan değişiklikler esas alınarak hazırlanmıştır.

TÜRK EDEBİYATI DERSİ PUANTAJ HAZIRLIK TABLOSU	SINIFLAR	KAZANIM SAYISI	1 KAZANIM PUANI
	9. SINIF	123	5,77
	10. SINIF	152	4,67
	11. SINIF	199	3,56
	12.SINIF	175	4,05

DİL VE ANLATIM DERSİ PUANTAJ HAZIRLIK TABLOSU	SINIFLAR	KAZANIM SAYISI	1 KAZANIM PUANI
	9. SINIF	73	9,72
	10. SINIF	124	5,72
	11. SINIF	113	6,28
	12.SINIF	135	5,25

- Kitaplarda toplam puan; içerik yönüyle 710, dil ve anlatım bakımından 200, görsel unsurlarda 50 ve kitaptan verimli şekilde yararlanmayı sağlayacak unsurlarda da 40 puan ile sınırlıdır.
- 1 kazanım puanı; $1 \text{ KP} = 710 / \text{KS}$ (KP=Kazanım Puanı, KS=Kazanım Sayısı) formülüyle hesaplanır.

Halil CAVLAK
Türk Dili ve Ed. Öğrt.

Beşir SEVİM
Türk Dili ve Ed. Öğrt.

Cemil ÇAVUŞ
Türk Dili ve Ed. Öğrt.

Fatma BALCI
Türk Dili ve Ed. Öğrt.

Fatma DOĞAN
Türk Dili ve Ed. Öğrt.

Dilek YILDIRIM
Türk Dili ve Ed. Öğrt.

Mehtap ERMAN
Ölçme-Değerlendirme Uzm.

Ayhan KAPLAN
Görsel Sanatlar Öğrt.

